

قانون ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۰،۰۹،۱۱

با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - تعریف سازمان :

سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران که در این قانون سازمان نامیده می شود سازمانی است مستقل دارای هویت حقوقی که به منظور تحقق بخشیدن به اهداف و وظایف سازمان «مقرر در این قانون» تشکیل می گردد .

ماده ۲ - اهداف سازمان :

- ۱- تلاش در جهت اصلاح، رشد و تعالی حرفه پرستاری .
- ۲- تلاش برای حفظ حقوق پرستاران و مردم در قبال خدمات پرستاری .
- ۳- کوشش در جهت برقراری، حفظ و حمایت از حقوق مادی، معنوی و صنفی پرستاران .
- ۴- تلاش به منظور ارتقاء سطح دانش و مهارت و آموزش حین خدمت پرستاران .
- ۵- آشنا ساختن جامعه نسبت به وظایف و نوع خدمات پرستاران .
- ۶- تلاش در جهت اجرای موازین و ارزش های اسلامی در بخش پرستاری .
- ۷- کوشش به منظور اجرای صحیح و دقیق مقررات و اخلاق امور پزشکی در بخش پرستاری .
- ۸- همکاری با سازمانها و مؤسسات قانونی در کشور و در مجامع بین المللی .

فصل دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۳ - وظایف و اختیارات سازمان در رسیدن به اهداف خود به این شرح می باشد :

- ۱- همکاری در تهیه و تعیین استانداردهای آموزشی سطوح مختلف پرستاری .
- ۲- همکاری در تعیین تعداد و نحوه پذیرش دانشجویان پرستاری در دانشگاههای کشور .
- ۳- تلاش به منظور ارتقاء کیفی مهارتها و دانش فارغ التحصیلان پرستاری .
- ۴- کمک به ایجاد گسترش زمینه های پژوهشی و تحقیقات علمی پرستاری در کشور و استفاده مفید و کارآمد از دستاوردهای این تحقیقات .
- ۵- همکاری در تعیین استانداردهای خدمات و شرح وظایف رده های مختلف پرستاری .
- ۶- همکاری برای نظارت، کنترل و ارزشیابی نحوه ارائه خدمات و رعایت قوانین و مقررات پرستاری .
- ۷- تعیین ضوابط برای صدور، تمدید یا لغو کارت عضویت در سازمان .
- ۸- همکاری در تعیین راههای تبادل علمی، تحقیقاتی و حرفه ای با سازمانهای قانونی داخل کشور و نیز با سایر کشورها و مجامع علمی و حرفه ای بین المللی به منظور ارتقاء کیفیت آموزشی و خدماتی پرستاری .
- ۹- ارائه گزارش کارشناسی در مورد تخلفات پرستاری که از سوی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران برای مشاوره به

این سازمان ارجاع گردیده است .

- 10 همکاری در تدوین مقررات برای تأمین حقوق حرفه‌ای، حفظ و ارتقاء شؤون اجتماعی پرستاران .

فصل سوم - تشکیلات

ماده ۴ - تشکیلات سازمان به شرح زیر می‌باشد :

- 1 شورای عالی

- 2 رئیس کل

- 3 هیأت مدیره

- 4 دبیرخانه شورای عالی

- 5 کمیسیونهای داخلی و هیأتهای کارشناسی رسیدگی به تخلفات

ماده ۵ - اعضای شورای عالی عبارتند از :

الف - بیست و پنج نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی‌البدل از کادر پرستاری که ترکیب اعضای اصلی به ترتیب زیر است :
هجده نفر کارشناس و بالاتر، پنج نفر بهیار، یک نفر کاردان اتاق عمل و یک نفر کاردان هوشبری که با رأی اکثریت مجمع نمایندگان هیأتهای مدیره شهرستانها انتخاب می‌شوند .

ب - یک نفر نماینده به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) و دو نفر پرستار به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، یک نفر پرستار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به انتخاب ستاد فرماندهی کل قوا و نماینده‌ای به معرفی سازمان پزشکی قانونی کشور .

تبصره ۱ - اعضای علی‌البدل شامل سه نفر پرستار، یک نفر بهیار و یک نفر کاردان اتاق عمل یا هوشبری خواهند بود که حائزین اکثریت آراء پس از اعضای اصلی در رشته خود شده باشند .

تبصره ۲ - هیأتهای مدیره شهرستانهای دارای پانصد شرکت کننده در انتخابات نظام پرستاری یک نفر از اعضای هیأت مدیره را جهت تشکیل مجمع نمایندگان معرفی خواهند نمود. شهرستانهای دارای هزار شرکت کننده، دو نفر به ازای هر پانصد نفر اضافی یک نفر دیگر معرفی خواهند نمود. مجمع نمایندگان از بین کاندیداهای واجد صلاحیت اعضای انتخابی شورای عالی را به صورت مستقیم و کتبی برمی‌گزینند .

تبصره ۳ - جلسات شورای عالی نظام پرستاری که حداقل هر دو ماه یک بار تشکیل می‌شود با حضور دو سوم اعضای شورا رسمی است و تصمیمات اخذ شده با اکثریت آراء معتبر و برای واحدهای تابعه ذی‌ربط لازم‌الاجراء است .

تبصره ۴ - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونین ایشان و همچنین مدیر کل پرستاری وزارتخانه می‌توانند در جلسات شورای عالی بدون حق رأی شرکت و اظهارنظر نمایند .

تبصره ۵ - شورای عالی نظام پرستاری دارای یک رئیس، دو نایب رئیس، یک نفر دبیر خواهد بود که از بین اعضای شورا با رأی اکثریت نسبی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است .

تبصره ۶ - شورای عالی نظام پرستاری دارای کمیسیونهای مشورتی است که تعداد و وظایف آنها توسط شورای عالی نظام پرستاری تعیین خواهد شد .

ماده ۶ - رئیس کل سازمان که مسئولیت اجرای مصوبات شورای عالی و اداره امور سازمان به شرح مذکور در ماده (۱۴) را بر عهده دارد یک نفر پرستار و عضو شورای عالی سازمان با حداقل مدرک کارشناسی است که با رأی اکثریت مطلق اعضاء به مدت چهار سال انتخاب می شود انتخاب مجددی بلامانع است .

تبصره - نحوه رسیدگی به استعفا و یا استیضاح رئیس کل سازمان با درخواست حداقل هفت نفر از اعضاء شورای عالی قابل طرح است و تابع آیین نامه داخلی شورا خواهد بود .

ماده ۷ - در شهرستانهایی که حداقل تعداد مشمولان ماده (۱۶) این قانون دویست نفر (که حداقل یک پنجم آنان کارشناس و بالاتر) باشند هیأت مدیره شهرستان تشکیل خواهد شد .

تبصره - جلسات هیأت مدیره شهرستان حداقل هر ماه یک بار تشکیل می شود و با حضور حداقل دو سوم اعضاء رسمی است و تصمیمات اخذ شده با اکثریت آراء معتبر است .

ماده ۸ - هیأت مدیره شهرستان مرکب از نه نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل به شرح زیر می باشد :

۱- شش نفر پرستار (حداقل دو نفر کادر آموزشی)

۲- دو نفر بهیار

۳- یک نفر کاردان اتاق عمل یا هوشبری

تبصره ۱ - چنانچه انتخاب کاردان (اتاق عمل یا هوشبری) صورت نپذیرد به جای آن پرستار انتخاب خواهد شد .

تبصره ۲ - برای هر کدام از بندهای (۱)، (۲) و (۳) یک عضو علی البدل انتخاب خواهد شد .

تبصره ۳ - هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستان مرکز استان عهده دار وظایف هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانهای تابعه استان که در آن هیأت مدیره نظام پرستاری تشکیل نشده است نیز می باشد .

تبصره ۴ - چنانچه مرکز استان و شهرستانهای تابعه فاقد نظام پرستاری باشند، رسیدگی به مسائل مربوط به آنها به عهده نظام پرستاری شهرستان یا مرکز استانی خواهد بود که از سوی شورای عالی نظام پرستاری مشخص می گردد .

ماده ۹ - رئیس هیأت مدیره نظام پرستاری هر یک از شهرستانها، یکی از اعضاء هیأت مدیره با حداقل مدرک کارشناسی خواهد بود که با پیشنهاد اکثریت مطلق اعضاء و حکم رئیس کل سازمان به مدت چهار سال انتخاب خواهد شد. عزل وی به عهده رئیس کل سازمان می باشد .

ماده ۱۰ - دبیرخانه سازمان نظام پرستاری، در سازمان مرکزی که در تهران است مستقر می باشد .

ماده ۱۱ - بودجه سازمان نظام پرستاری از محل حق عضویت اعضاء، هدایا و کمکهای اشخاص حقیقی و حقوقی تأمین می گردد .

ماده ۱۲ - میزان و طرز وصول حق ثبت نام سالانه اعضاء و دیگر مقررات اداری و مالی سازمان و نحوه خرج بودجه پس از تصویب شورای عالی به مرحله اجرا درخواهد آمد .

ماده ۱۳ - وظایف شورای عالی به شرح زیر می باشد :

- 1- تصویب پیشنهادهای کمیسیونهای مشورتی .
- 2- همکاری و هماهنگی با نهادها و مؤسسات ذی ربط در امور پرستاری .
- 3- تصویب بودجه سالانه هیأت مدیره شهرستانها .
- 4- نظارت بر حسن اجرای مصوبات .
- 5- نظارت بر عملکرد نظام پرستاری شهرستانها .
- 6- رسیدگی به تخلفات انضباطی هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانها و برقراری هماهنگی لازم بین آنها .
- 7- تصویب آیین نامه های لازم جهت اداره سازمان و تسهیل انجام وظایف محوله .
- 8- انحلال هیأت مدیره شهرستانها در موارد ذیل :

الف - عدول و تخطی از وظایف مقرر در این قانون با تشخیص شورای عالی .

ب - عدم تشکیل غیرموجه چهار جلسه متوالی و یا شش جلسه متناوب که تشخیص غیرموجه بودن آن به عهده شورای عالی است .

تبصره ۱ - اداره جلسات شورای عالی، نظارت بر عملکرد و هماهنگی بین کمیسیونها و پیگیری حسن اجرای مصوبات به عهده رئیس یا نواب رئیس شورای عالی خواهد بود .

تبصره ۲ - دبیر شورای عالی مسؤول تشکیل جلسات و اداره دبیرخانه سازمان خواهد بود .

ماده ۱۴ - وظایف رئیس کل سازمان به شرح زیر می باشد :

- 1- اجرای مصوبات شورای عالی و مفاد قانون تشکیل سازمان نظام پرستاری .
- 2- ریاست عالی امور مالی - اداری و صندوقهای رفاه و تعاون .
- 3- صرف هزینه های سازمان بر طبق مصوبات شورای عالی نظام پرستاری .
- 4- تأیید و صدور حکم رؤسای نظام پرستاری شهرستانهایی که توسط هیأت مدیره آن شهرستان پیشنهاد شده است عزل آنان نیز به عهده وی می باشد .

ماده ۱۵ - وظایف هیأت مدیره شهرستانها بشرح زیر است :

- 1- هیأت مدیره هر شهرستان کلیه اختیارات و وظایف سازمان را در محدوده آن شهرستان عهده دار خواهد بود .
- 2- ارائه طرحها و پیشنهادات به کمیسیونهای مشورتی شورای عالی .
- 3- پیگیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی .
- 4- پیشنهاد بودجه سالیانه نظام پرستاری شهرستان به شورای عالی پرستاری و هزینه آن پس از تصویب طبق آیین نامه مصوب شورای عالی .

فصل چهارم - عضویت و انتخابات

الف - شرایط عضویت :

ماده ۱۶ - کلیه اتباع ایرانی پرستار، بهیار، کاردان اتاق عمل، کاردان هوشبری و رده‌های وابسته پرستاری می‌توانند عضو سازمان باشند .

تبصره - اعضاء سازمان همه ساله مبلغی را به عنوان حق عضویت به سازمان پرداخت خواهند نمود. میزان و نحوه وصول حق عضویت اعضاء مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط شورای عالی نظام پرستاری تهیه می‌گردد .

ب - انتخابات :

ماده ۱۷ - انتخابات برای اولین دوره حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با اعلام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برای دوره‌های بعد سه ماه قبل از اتمام هر دوره با اعلام رئیس کل سازمان همزمان با تشکیل هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات انجام خواهد شد .

تبصره - انتخابات هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانهایی که منحل گردیده و یا توسط هیأت مرکزی نظارت، انتخابات آنها ابطال گردیده است، حداکثر ظرف مدت سه ماه با هماهنگی هیأت نظارت و با رعایت سایر مواد قانونی انجام می‌پذیرد .

ماده ۱۸ (اصلاحی ۱۳۹۹، ۰۸، ۰۵ -) (ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند بشرح زیر خواهد بود :

۱- دو نفر به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی .

۳- یک نفر نماینده وزارت کشور .

۴- یک نفر نماینده دادستان کل کشور به عنوان ناظر .

۵- دو نفر نماینده سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران .

ماده ۱۹ - هیأت مرکزی نظارت وظایف زیر را دارا می‌باشد :

۱- انتخاب سه الی پنج نفر اعضای هیأت‌های نظارت بر انتخابات نظام پرستاری شهرستان و انتخابات شورای عالی نظام پرستاری و عزل و نصب آنان .

۲- نظارت بر حسن انجام انتخابات در حوزه‌های انتخابی .

۳- بررسی نهایی صلاحیت نامزدهای عضویت در هیأت مدیره شهرستانها و شورای عالی و ابلاغ نظر هیأت مرکزی به هیأت‌های اجرایی انتخابات .

۴- رسیدگی به شکایات انتخاباتی در چارچوب مواد قانونی و آیین‌نامه‌های مربوطه .

۵- رسیدگی به شکایات نامزدهایی که صلاحیت آنها به تأیید هیأت‌های نظارت نرسیده باشد و تجدیدنظر در آنها .

۶- توقف یا ابطال تمام و یا قسمتی از مراحل انجام انتخابات در چارچوب مواد قانونی و دستورالعملهای مربوطه این قانون رأساً و یا با پیشنهاد هیأت‌های اجرایی یا هیأت‌های نظارت حوزه انتخاباتی .

۷- تأیید نهایی حسن انجام انتخابات هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانها و اعضاء شورای عالی نظام پرستاری و امضاء اعتبارنامه منتخبین .

8- رسیدگی به شکایات و اعتراضات کتبی افراد در مورد تأیید صلاحیت نامزدهای عضویت در هیأت‌های مدیره نظام پرستاری و تجدیدنظر در آنها .

تبصره - هیأت مرکزی نظارت می‌تواند طبق دستورالعملی که تهیه می‌نماید تمام یا قسمتی از وظایف مقرر در این ماده را به هر یک از هیأت‌های نظارت بر انتخابات هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری تفویض نماید .

ماده ۲۰ - برگزاری انتخابات هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانها و اعضاء شورای عالی نظام پرستاری به‌عهده هیأت‌های اجرایی انتخابات مربوطه بوده که ترکیب، نحوه تشکیل و نحوه کار آنها و کیفیت و نحوه برگزاری انتخابات مربوطه طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای عالی نظام پرستاری تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید .

تبصره - آیین‌نامه مذکور در اولین دوره انتخابات توسط هیأت مرکزی نظارت تهیه و تدوین شده و پس از تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مرحله اجراء در می‌آید .

ماده ۲۱ - شرایط انتخاب کنندگان عبارت است از :

- 1- دارا بودن شرایط عضویت .
- 2- داشتن کارت عضویت در سازمان نظام پرستاری، در دوره اول انتخابات، داشتن گواهی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کافی است .
- 3- ساکن بودن در شهرستان منطقه انتخاباتی در زمان انتخابات به تأیید هیأت مدیره آن شهرستان یا شبکه بهداشت و درمان شهرستان .

ماده ۲۲ - شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر است :

- 1- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری .
 - 2- عدم سابقه محکومیت که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی باشد .
 - 3- داشتن حداقل سه سال سابقه سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه .
 - 4- عدم تجاهر به فسق و نداشتن فساد اخلاقی و مالی .
 - 5- التزام عملی به اسلام و پایبندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .
- تبصره ۱ - اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند مشروط به این که تجاهر به نقض احکام اسلامی را ننمایند .

تبصره ۲ - اعضای هیأت‌های نظارت و اجرایی نمی‌توانند جزء انتخاب شوندگان باشند .

فصل پنجم - موارد متفرقه

ماده ۲۳ - به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرفه پرستاری و رده‌های وابسته به آن هیأت مدیره در مرکز و شهرستانها دارای هیأت‌های کارشناسی می‌باشد که مطابق بند (۹) ماده (۳) این قانون به عنوان مشاور سازمان نظام پزشکی عمل خواهد کرد .

ماده ۲۴ - موارد تخلف و مجازاتهای آن مطابق با قانون تشکیل سازمان پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴، ۱۰، ۲۰ و توسط هیأت‌های بدوی و عالی انتظامی سازمان پزشکی جمهوری اسلامی ایران تعیین خواهد شد .

ماده ۲۵ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسؤول برگزاری انتخابات هیأت مدیره شهرستانها و اعضاء انتخابی شورای عالی از طریق هیأت‌های اجرایی انتخابات با رعایت مواد این قانون خواهد بود .

ماده ۲۶ - دادگاههای جمهوری اسلامی ایران مجازند در هر یک از شهرستانها حداقل بیست و چهار ساعت قبل از احضار و جلب هر یک از شاغلین پرستاری به دادگاه به خاطر رسیدگی به اتهام ناشی از قصور حرفه‌ای، به غیر از مواردی که با تشخیص قاضی بیم تبانی یا فرار و یا امحاء آثار جرم می‌رود مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه برسانند .

ماده ۲۷ - تمام و یا آن قسمت از قوانین که مغایر با این قانون است ملغی‌الاثر می‌باشد .

ماده ۲۸ - شورای عالی سازمان موظف است ظرف شش ماه پس از تشکیل، نشانه (آرم) سازمان را تهیه و به تصویب برساند .

قانون فوق مشتمل بر بیست و هشت ماده و بیست تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1380/9/21 به تأیید شورای نگهبان رسیده است .

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی